

Bespaar jij op de kinderen?

Als je door de energiecrisis maar voor 1 douchebeurt warm water kan voorzien. Laat je dan je kind die douche nemen? Of neem je hem zelf?

De energiecrisis en de inflatie wegen. Heel wat lokale besturen krijgen hun budgetten niet rond en plannen nog volop besparingen. Dat zijn harde keuzes. Sommigen stellen vooral investeringen uit, anderen besparen op uitbating. Sommigen besparen op personeel, anderen op dienstverlening. Lokale autonomie weet je wel, iedere context is net iets anders. Er valt moeilijk een lijn te trekken in de besparingsstrategieën van lokale besturen.

Sommigen besparen helemaal niet op jeugdbeleid. Integendeel: ze nemen energiekosten van verenigingen over of indexeren alle convenanten met professionele organisaties met 10% om loonindexeringen op te vangen. Het jeugdcentrum zal extra opengaan als ontmoetings- en studieplek voor kinderen die anders thuis in de kou en het donker zouden zitten.

Op andere plaatsen moet men meer doen met evenveel. En soms gaat zelfs de botte bijl er helemaal door. **Van bepaalde besparingsprocenten op lokaal jeugdbeleid gaat ons hoofd helemaal tolleren. Huh?** En ook al begrijpen we dat het jeugdbeleid niet helemaal buiten een grote besparingsoefening kan staan, toch roepen wij hier op om kinderen en jongeren zoveel mogelijk te sparen.

Want als het schip water maakt, zet je dan niet eerst de kinderen in de reddingsloep?

Waarom blijven kiezen voor sterk beleid voor jonge inwoners?

Omdat het moet.

- Instaan voor de collectieve noden van kinderen en jongeren is **een kerntaak van een lokaal bestuur**. Een kerntaak? Was dat niet openbare werken, de dienst burgerzaken, het afleveren van vergunningen? Of alle zaken die we intussen mandateerden naar een bovenlokaal niveau zoals bv. een afvalintercommunale of een politiezone? Ook. Maar lang niet alleen meer dat. **Artikel 1 van het decreet lokaal bestuur** zegt: *“De gemeenten beogen om op het lokale niveau duurzaam bij te dragen aan het welzijn van de burgers.”* En kinderen en jongeren? Dat zijn zo'n 30% van je burgers. De jonge inwoners.
- **Kinderen en jongeren zijn volwaardige burgers. Maar met bijzondere rechten**, omwille van hun kwetsbaarheid. De kinderrechten zijn geen ideologie, maar een juridisch kader, het hoogst in de hiërarchie van rechtsbronnen. Het verdrag is geratificeerd door België en dat maakt dat ook steden en gemeenten de kinderrechten horen te garanderen. Onvoorwaardelijk, voor iedereen, groot of klein, etter of fijn. Denk maar aan het recht op ontwikkelen. Het recht op spel en vrije tijd. Het recht op een woning, gezonde voeding en zorg.

Omdat het helpt.

- **Het mentaal welbevinden van tieners en jongeren is al een crisis op zich.** Kent niet iedereen stilaan ergens iemand, een gezin, via via, waar er een kind worstelt met bv. een eetstoornis? Ook al leeft er nog vaak een taboe op. De mentale problematiek is gigantisch en maar deels zichtbaar. Het topje van een ijsberg. Als we die welzijns crisis onder jongeren niet verder willen laten exploderen, dan moeten we zelfs niet alleen de lokale zorgnetwerken in stand houden. Maar ook de warme gemeenschappen waar jongeren met elkaar verbinden volop faciliteren. De preventieve kracht ervan is niet te onderschatten. Elke investering in plekken waar kinderen en jongeren zonder druk samen kunnen zijn en zorg dragen voor elkaar, spaart je - op vrij korte termijn - heel wat extra zorg uit. Jeugdbeleid helpt.
- Jeugdbeleid is breed. Beleid voor kinderen en jongeren staat al onder veel druk. Denk maar aan het **lerarentekort, de crisis in de kinderopvang en stijgende kindermoele**. Niet alles is lokale bevoegdheid, maar lokale besturen hebben wel degelijk heel wat hefboomen om op al die levensdomeinen hét wezenlijk verschil te maken. Denk aan de sociale functie van de buitenschoolse kinderopvang, brugfiguren naar het onderwijs, acties rond lege brooddozen en gezonde voeding... Zo'n sterk beleid helpt jonge inwoners écht. Daar waar het nu al pijn genoeg doet.

Omdat het verbindt en verzacht.

- In crisis wil je net blijven verbinden. **Samenhangendheid helpt** als de samenleving onder druk staat. In gezinnen, in verenigingen, op diensten. Wel ja, hoeft het een betoog dat **jeugdbeleid een sterke verbinder** is? In de vrije tijd. In de wijk. Zelfs in je diensten. Want samen werken met en voor kinderen en jongeren, dat verbindt.

Omdat het bespaart. Meer zelfs, het brengt op!

- **Goed jeugdbeleid vandaag is een garantie op betrokken actieve burgers morgen.** Kinderen en jongeren die een fijne tijd hebben wanneer ze opgroeien in je stad of gemeente, gaan zich er binden. Wanneer ze zich thuis voelen in de openbare ruimte, passende dienstverlening ervaren, en zich kunnen ontplooiën en engageren in verenigingen... willen ze hun kinderen grootbrengen in dezelfde gemeente. Het zijn niet alleen je actieve burgers van vandaag, maar ook die van morgen. Een gemeente met een grote graad van actief burgerschap, van mensen die zich trotse inwoners voelen, zal veel minder overheidstaken moeten opnemen.
- Elke euro in straf jeugdbeleid, krijg je in veelvoud terugbetaald via besparingen elders. Ook al zie jij als (ambtelijke) beleidsmaker niet altijd de impact, toch tonen heel wat internationale studies dit aan. **Zonder straf jeugdwerk en jeugdbeleid, wachten je (later) veel meer kosten voor het overbruggen van sociaal-economische achterstand, correcties in de openbare ruimte, toeleiding naar de arbeidsmarkt, specifieke zorg, onderwijsondersteuning...** Als je dat niet gelooft? Ga maar eens kijken in enkele Britse steden waar men enkele decennia geleden jeugdbeleid van de kaart veegde. Of dichterbij huis, waar Vlaamse lokale besturen het jeugd welzijnswerk schrapten omdat men geen beterschap ondervond in de wijk. Tot men kort daarna vaststelde dat het nog veel onleefbaarder werd in de wijk. En het dan maar in zeven haasten terug invoerde.

Omdat iedereen er beter van wordt.

- **Investeren in kinderen en jongeren is investeren in gezinnen, ouders, grootouders, burenen...** Een kwalitatieve kinderopvang, een warme school, een fijne vakantieperiode, een uitlaatklep, een plek om te experimenteren, een plek om rust en balans te vinden... Je helpt er echt niet alleen de kinderen en jongeren mee vooruit. Al wie om kinderen heen zit: familie, vrienden, professionals, ondernemers... Je doet ze er allen een gods-geschenk mee.

Omdat het je inrijpoort is.

- **Kinderen en jongeren zijn je inrijpoort bij veel van je burgers.** Via hen leer je gezinnen kennen. Via hun netwerken ontmoeten ouders elkaar, jou, de gemeente... Met hen en voor hen, komen de ouders langs op de loketten. Van de dienst burgerzaken, over de sportdienst, tot het Huis van het Kind. Als je kinderen in de kou zet, knip je de banden door.

Omdat het mensen maakt tot wie ze zijn.

- **Waar werd jij wie je nu bent?** Waar vond een scharniermoment in jouw jeugd plaats? Waar ontwikkelde je talenten? Waar won je zelfvertrouwen en veerkracht? Waar bouwde je je levenslange netwerken uit? Het antwoord zal echt niet altijd op school, thuis of op het werk zijn. Maar vaak **in de vrije tijd**. Onder jonge mensen.

Omdat vrije tijd een hefboom is uit kwetsbaarheid.

- **Een gemeenschap waar je écht deel van uitmaakt, is een hefboom uit armoede.** Dat maakt je veerkrachtig voor tegenslag en uitsluiting. Dat maakt je tot een uniek mens, die iets kan betekenen voor andere mensen. Iedereen heeft recht op zo'n warme gemeenschap. Mensen in kwetsbare situaties verdienen toeleiding op maat naar die plekken.

Omdat er toch niet veel te rapen valt.

- De budgetten in het jeugdbeleid zijn helaas vaak klein. En dat voor 30% van je inwoners. Eén investering of actie op een ander beleidsdomein schrappen of uitstellen, gaat vaak om meer geld dan een stevige procentuele kaasschaaf op het jeugdbeleidsbudget. Die besparing op jeugd zou bovendien wel eens bovengemiddeld veel tumult met zich kunnen meebrengen. Is het sop de kolen waard?

Omdat je meest noeste, flexibele en constructieve ambtenaar ervoor werkt.

- Vraag maar eens op wat je jeugdambtenaar allemaal doet in 'die 38 uur'. Je ziet het misschien niet altijd. Je hebt er moeilijk een beeld van. Maar **diens lijstje van een paar werken dagelijks werk is mind-blowing!** En dat zonder gezeur, constructief, en bijspringend bij andere diensten. Wil je echt net je meest productieve ambtenaar, een goedkope dan nog, laten gaan? Of ontgoochelen met de besparing op jeugdbeleid en gedemotiveerd naar de uitgang drijven?

Omdat basiswerk belangrijker is dan managementisme.

- Jeugdbeleid is voor en met kinderen, jongeren en je verenigingen. De jeugdambtenaar en zijn partners staan dichtbij je (jonge) burgers. Basiswerk, rond basisnoden. Jeugdbeleid is front-desk, ook al zitten die ambtenaren niet vaak aan hun 'desk'. Na de vele organigramwijzigingen bij lokale besturen worden jeugdambtenaren vaak aangestuurd door coördinatoren, diensthoofden, clustermanagers, directeurs... die impact meten,

(her)begroten, (her)plannen, aan elkaar rapporteren, over en weer, onderzoeken en de onderzoeksresultaten in de kast leggen... gepusht door procedures, kwaliteitscontroles, cijfers, doelstellingen, acties, indicatoren, kpi's ... geïnspireerd op strategische plannen, ontwikkelingsmodellen, vormingen en adviezen van dure consultants.

Oké goed, we overdrijven. Beleid maken doe je nu eenmaal niet uit de losse pols. Het basiswerk kan niet kwalitatief zonder visie, strategie en plannen. Maar managementisme is een aandachtspunt. Als de gemeentelijke top de knopen doorhakt rond de besparingen, dan moet minimaal **een balans tussen operationeel en strategisch werk** voorop staan. Balans tussen enerzijds het basiswerk, dat ook een stuk intuïtief is en rechtstreeks naar de burger, en anderzijds alle bovenliggende visie, planning en aansturing. De 'machinerie' van een lokaal bestuur is er immers enkel om dat basiswerk te versterken, niet omgekeerd.

DISCLAIMER. We still love you.

We weten dat velen van jullie, schepenen en jeugdambtenaren, samen met ons rouwen om een mogelijke besparing op het jeugdbeleid. Soms vecht je als een leeuw, maar kan je niet winnen. Deze tekst is er niet om jullie te veroordelen. In tegendeel. Die is er als steun en inspiratiebron voor jouw gemeentelijke kruistocht. En waar die tocht ook strandt, met veel of weinig middelen, jeugdbeleid zal belangrijk blijven. En wij blijven je graag zien.

Uiteraard blijft Bataljong ook bij de andere overheden actief pleiten voor een ondersteuning van het jeugdbeleid in het algemeen, en een versterking van lokale besturen in het bijzonder om dat veelal lokale jeugdbeleid waar te maken. Dat doet ook [de Vlaamse Jeugdraad](#).

Moet je dan toch besparen? Denk dan hieraan:

- Vrijtijdsregie, beleidsparticipatie en een brede jeugdreflex zijn de basis van het jeugdbeleid. De kern moeten overeind blijven.
- Krijgen kinderen, jongeren, verenigingen, jeugdraad... een stem in de oefening? Welke volwassene aan de beslissingstafel (schepenen, iemand van het MAT...) houdt de vinger aan de pols van de jeugd en vertegenwoordigt deze groep?
- [De 5 rollen van de jeugdambtenaar](#) zorgen ook voor balans tussen operationele en strategische zaken in het jeugdbeleid. Hou ze allen voor ogen. Manager, beleidsmedewerker, netwerker, jeugdwerker, administratieve kracht.
- Stem af met buurgemeenten / intergemeentelijk. Prijsverhogingen in de ene gemeente, maar niet in de andere, kunnen een aanzuigefect creëren. Waardoor je bereik plots enorm daalt / stijgt. Gemeentegrenzen zijn voor burgers niet altijd heel relevant...
- Maak echte keuzes in wat je dan niet meer doet. Kies op inhoud. Durven kiezen is winnen. Moet elk los event nog?
- Koppel inhoud niet aan mensen. Wacht niet gewoon tot er iemand vertrekt om die dan maar niet te vervangen en die taken dan maar stil te leggen. Dan komt het jeugdbeleid er meestal bekaaid vanaf, want de doorstroom onder jeugdambtenaren is groter dan op andere diensten. Ga je toch besparen, wees dan moedig.
- Niet indexerende van bepaalde middelen, is eigenlijk ook al besparen op jeugdwerk.
- Mensen besparen momenteel op hun vrije tijd. Let op met bijkomende drempelverhoging. Misschien moet vrije tijd net gestimuleerd worden.
- Check deze [Bataljongtips in relatie tot je verenigingen](#). Ga met hen in dialoog.
- Check deze [tips van De Federatie](#).

